

Társadalompolitika: Paul Lendvai a Pallas Páholyban

Posted on Szeptember 20, hétfő, 13:40:05

Topic: Klubélet - klubjaink rendezvényei

Szellemes körképet festett a magyar társadalomról Paul Lendvai azaz Lendvai Pál publicista az Informál Klub szeptember 16-i összejövételén. Az Europäische Rundschau főszerkesztője Határon túlról a magyar belpolitikáról címmel beszélt mindarról, amit ő Bécsből, illetve Budapestről a jelenlegi magyarországi folyamatokról gondol.

„Bánhatja, aki otthon maradt” - fogalmazott az est végén a beszélgetést moderáló Kocsis András. Joggal, hiszen a Pallas Páholy közönsége valóban nagy élvezettel hallgatta a jó tollú publicista elemzését a magyar belpolitika jelenlegi folyamatairól.

Az 1957 januárja óta Bécsben élő Lendvai Pált nem kellett igazán bemutatni az Informál Klub tagjainak. Itthon is megjelent írásaival, egy-egy elemzésével (akár a Klubrádióban) igazolja, hogy megfelelő „távolságból, de nem közömbösen” szemléli a magyar társadalmat. Ahogy ő fogalmazott: „születése, neveltetése és becsukása” révén „belülről” érzékeli mindazt, ami Magyarországon történik, a politikai zsargont azonban nem nyelvünkön gyakorolja. Az est során Lendvai beszélt az EU csatlakozásról, a pártok szerepéről és vezéregyéniségeiről, a várható gazdasági és politikai folyamatokról.

„A félreértések vígjátéka” – fogalmazott a csatlakozásról. Szerinte ugyanis a kelet és a nyugat egyaránt rosszul ítélte meg a másik oldalt.

„A nyugatiak lebecsülték a keleti térfél gazdasági és politikai válságait, a keletiek pedig túlbecsülték a nyugatot.” A tudatlanság jellemzőeként Lendvai példákat sorolt arról, mennyire tájékozatlanok voltak még az újságírók is. A New York Times tudósítója például éveken keresztül képtelen volt megkülönböztetni Szlovéniát Szlovákiától, de többen abban is bizonytalanok voltak, hogy Szlovénia a Balti-tenger vagy az Adria partján fekszik-e. Az EU választások mindenütt katalizátorként hatottak, mint ahogy ebben Magyarország sem volt kivétel. Lendvai politikai sztorikkal, szellemes idézetekkel fűszerezett rövid előadásában a kormányválság okait boncolva a személyiség szerepéről beszélt. Úgy ítélte meg, hogy egész Közép-Európára jellemző, mennyire lebecsülik a 'leadership' jelentőségét.

Pedig a történelem többször bebizonyította, hogy bizonyos helyzetekben a politikai vezető személyisége miként válhat döntő tényezővé. Lendvai Medgyessyt egy gondolat erejéig Hruscovval állította párhuzamba: „Mindkettő - egy adott politikai pillanatban - teljesen hamisan látta a saját helyzetét”.

A személyiségekről szólván a publicista Gyurcsányt „az MSZP utolsó esélyének” tekintette, s ahogy már tavasszal is megírta „a térség letehetségesebb politikusaként” jegyzi. Szerinte teljesen mindegy, hogy hogyan és hányan választották miniszterelnök jelöltté. Bruno Kreisky példája bizonyítja, hogy 1967 előtt alig tudott róla valaki, 1968-ban pártjának 98% -os támogatottságát élvezte, 1970-ben pedig már választásokat nyert és kormányt alapíthatott Ausztriában. Lendvai Gyurcsány 'gazdagságát' is pozitívan ítéli meg: „Legalább nem a politikai szerepvállalásból akar meggazdagodni...” - mondta. Az SZDSZ-ről, mint „létezési csodáról” fogalmazott, szerinte a belső viták felőrlik a pártot és „Miközben az SZDSZ fennmaradása is bizonytalan, Pető ahelyett, hogy a párt programjával foglalkozna, **Eörsi** cikkeinek magyarázatára kényszerül.” Orbánról szólva Paul Lendvai egy 1991-es találkozását idézte: „Kétségtelenül a legprofesszionálisabb politikusok egyike.

Karizmatikus, de hogy miért, azt nem tudom. Vezéregyéniség - odaadó követőkkel és profi médiahálózattal, ami mögött nyilvánvalóan sok pénz van.” Ugyanakkor azt is hozzátette: „A szocialista kormány túl liberális volt a médiával, például a Magyar Rádió esetében, de túl

liberális a Nemzeti Bankkal is.”

Végül az MDF-nek feltartóztathatatlan zsugorodást jósolva Lendvai így karikírozta a helyzetet: „Orbán inhalálja az MDF-et, nem hiszem, hogy Dávid Ibolyából sok fog maradni.” Arról, hogy a külföld hogyan ítél meg bennünket, a Bécsben élő főszerkesztő végtelen egyszerűséggel jelentette ki: „Nem lehet egyidejűleg több válságot kezelni, Irak és a csecsen történések mellett minden eltörpül, ami ebben a térségben történik.”

A Pallas Páholy közönségének kérdéseire válaszolva Paul Lendvai a magyarországi politikai kultúra hiányáról beszélt. „Belterjes gazdálkodás van, ahol a politikusok még mindig régi számlákat rendeznek”. A toleranciára való nevelésben a kommunikáció szerepét hangsúlyozta. „Nem tudom, hogy lehet vérveszteség nélkül eljutni a társadalmi különbségek eltörléséhez, de az ellenzéknek ebben is nagy a felelőssége” - mondta. „A kisebbségek politikai váltópénzként való felhasználását is óriási veszélynek tartom, a kiút csakis a határok jelentőségének szublimációja lehet. A feszültségek csak akkor oldódnak meg, ha Románia is az EU-hoz fog tartozni.” Lendvai bevallotta, maga sem tudja, hogyan szavazna egy népszavazáson a kettős állampolgárság kérdésében. Végül a politikai történések kiszámíthatatlanságáról szólva arra a felvetésre, hogy Medgyessy lemondásakor maga Lendvai a Klubrádióban még azt nyilatkozta: „Orbán behűtheti a pezsgőjét, amit majd az MSZP feletti győzelemre nyithat ki!”. Ma viszont már ő is másképp gondolja. „Orbán megfelelő ellenfelet kapott, Gyurcsány igazi kihívás a FIDESZ-nek. Kétirányú támadás valószínűsíthető tehát: egyrészt az MSZP, másrészt az MDF ellen” – mondta az Informál Klub vendége.

Verő Júlia

Előzmény:

*Népszabadság, 2004. 08. 17. **Eörsi István**: Levél utószóval*

*Élet és Irodalom, 2004. 09. 03. **Eörsi István**: Jegyzetek szünetben*

*Élet és Irodalom, 2004. 09. 10. **Pető Iván**: **Eörsi Istvánról***